

БИЛТЕН

Бр. 41
МАЈ 2025.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

➤ МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ.....	3
➤ СРБИЈА У СВЕТСКОЈ БАЗИ ПОДАКА ЗА БРЗУ ЖЕЛЕЗНИЦУ „АТЛАС“	3
➤ СЕР ПОЗИВА НА УБРЗАЊЕ СПРОВОЂЕЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РАЗВОЈ БРЗЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ.....	4
➤ ОДРЖАН УИС КОНГРЕС О ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ ЕДУКАЦИЈИ.....	5
➤ УСПОСТАВЉЕНА НОВА САРАДЊА У ЦИЉУ РАЗВОЈА ВЕШТИНА ЗАПОСЛЕНИХ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ	5
➤ ОДРЖАНА ЗАВРШНА КОНФЕРЕНЦИЈА УИС ПРОЈЕКТА IMPRESS.....	6
➤ ОДРЖАН САСТАНАК СТРАТЕШКОГ САВЕТА RAILPOL-а.....	7
➤ ОДРЖАН САСТАНАК СЕР РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ.....	7
➤ У ПАРИЗУ ОДРЖАН САСТАНАК УИС ПРИПРЕМНЕ РАДНЕ ГРУПЕ.....	8
➤ УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....	9
➤ ОДРЖАНИ РЕДОВНИ САСТАНЦИ У ОКВИРУ УИС ПРОЈЕКТА NOVITA.....	10
➤ ОДРЖАН САСТАНАК УИС ГРУПЕ ЗА ТЕРМИНОЛОГИЈУ	11

- Кина предњачи са 45.390 km железничке инфраструктуре за велике брзине, а следе је Шпанија, Јапан, Француска и Немачка.

Такође, документ пружа увид у брзине саобраћања, време путовања, возна средства и рекорде у постизању брзине, заједно са подацима о историјским прекретницама и динамици развоја тржишта. Документ је доступан јавности и може се преузети на следећем веб-сајту: <https://uic.org/passenger/highspeed/article/high-speed-data-and-atlas>.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/publication-of-the-uic-high-speed-rail-atlas-2024-edition>

CER ПОЗИВА НА УБРЗАЊЕ СПРОВОЂЕЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РАЗВОЈ БРЗИХ ПРУГА

11 526 km

Тренутна дужина мреже брзих пруга у Европи

Заједница европских железничких и инфраструктурних компанија (CER) је у мају објавила документ о ставу као допринос предстојећем Акционом плану Европске комисије за развој пруга за велике брзине (HSR) у Европи. Поменути документ представља практичну мапу за развој HSR мреже која треба да повеже све главне и веће градове ЕУ. Овај вид саобраћаја штеди време, еколошки је прихватљив, све је траженији за путовања на великим удаљеностима и има потенцијал да унапреди европску мобилност.

Према недавним студијама, више од половине (54%) европских путника би могло да се превезе пругама за велике брзине на дугим релацијама до 2070. године. У документу су наведене кључне мере за отварање овог потенцијала, почевши од наменског финансијског оквира ЕУ за железничке пруге великих брзина у следећем вишегодишњем финансијском оквиру.

Једна од највећих препрека за унапређење међународног путовања брзим возовима је недовољна компатибилност у прекограничном саобраћају. Да би се осигурало несметано међународно путовање, у документу се позива на доношење кључних мера за обезбеђивање интероперабилности, које укључују:

- Убрзано спровођење Европског система за управљање железничким саобраћајем (ERTMS);
- Хармонизацију националних са прописима ЕУ;
- Увођење модела отворене продаје и дистрибуције карата (OSDM).

У поменутом документу се даље истиче потреба за изједначавањем услова за све видове саобраћаја и указује на присутну неравнотежу у опорезивању и трошковима инфраструктуре између железничког, ваздушног и друмског транспорта. Документ можете преузети на следећем веб-сајту: <https://www.cer.be/cer-positions/a-high-speed-rail-master-plan-for-europe>.

Извор: <https://www.cer.be/cer-press-releases/cer-calls-for-bold-eu-action-in-new-high-speed-rail-master-plan>

ОДРЖАН УИС КОНГРЕС О ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ ЕДУКАЦИЈИ

и креирали будућност железничких обука, талената и развоја.

Колико је важан континуитет у образовању током радног века, говори и перманентност у одржавању УИС Светског конгреса о железничким обукама (WCRT), који је одржан по седми пут у Ченгдуу, Кини, од 9. до 11. априла 2025. године. Конгрес су заједно организовали Међународна железничка унија (УИС) и научно-инжењерски Универзитет у Ченгдуу - SWJTU. Овај догађај је окупио професионалце из области железнице, академике и талентовану омладину из више од 30 земаља, како би разменили најбоље праксе

Свечано отварање пратила је порука о заједничкој посвећености људском капиталу. Представник Кинеске железнице је овом приликом истакао национално ангажовање Кине и улагање у „Вишедимензионални систем обуке кадрова“ кроз који се на годишњем нивоу обучава преко 30 хиљада запослених у сарадњи са универзитетима. Такође, поменут је значај повезивања академских истраживања са оперативним радом. Руководилац Сектора за развој људских ресурса УИС је представила Платформу за развој талената и стручности и позвала учеснике да се укључе у радне групе, размену ставова о релевантним питањима, као и у заједнички развој решења. Више информација о платформи УИС за едукацију доступно је на следећем веб-сајту: <https://uic.org/expertise-development-training>.

Током три дана конгреса одржано је 12 тематских сесија и паралелних панела на теме као што су међународна сарадња, иновација, образовне технологије и примена вештачке интелигенције (AI), диверзитет и развој талената, обуке у погледу отпорности и одрживости железничког система, затим обуке за едукаторе и пренос знања, лидерство и ангажовање, здравље и безбедност на раду, као и управљање ризицима. На крају догађаја су додељене награде младим професионалцима који су на креативан и технички начин решавали реалне изазове у железничком окружењу. Прве награде однели су млади таленти из Азије, Африке и са Блиског истока.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-world-congress-on-rail-training-wcrt-2025-a-global-vision-for-railway>

УСПОСТАВЉЕНА НОВА САРАДЊА У ЦИЉУ РАЗВОЈА ВЕШТИНА ЗАПОСЛЕНИХ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ

Железнички форум и Овлашћена институција за железничке превознике (CIRO) из Велике Британије, договорили су партнерство које обједињује њихову стручност у повезивању са железничком индустријом и професионалним развојем запослених. Партнерство је склопљено како би се подржали заједнички циљеви у вези са усавршавањем запослених, иновацијама и развојем железничког сектора.

Чланови Железничког форума добиће попуст на одабране **CIRO** курсеве, са садржајем и уводом у област железнице. **CIRO** ће учествовати на кључним догађајима Железничког форума, укључујући годишњу конференцију и састанак Групе руководилаца из области људских ресурса, пружајући члановима прилику да се директно повежу са стручњацима за обуке. Ове организације ће активно делити вести, догађаје и иницијативе, док ће се током заједнички организованих догађаја разматрати питања везана за железничку оперативност, обуке и политику.

„Ова сарадња одражава нашу заједничку посвећеност улагању у запослене и јачању капацитета железничке индустрије. Заједно можемо ојачати наш утицај и понудити још више вредности нашим члановима“, истакла је директорка за чланство и ангажман у Железничком форуму.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/uk/collaboration-to-strengthen-rail-industry-skills/68804.article>

ОДРЖАНА ЗАВРШНА КОНФЕРЕНЦИЈА UIC ПРОЈЕКТА IMPRESS

Преко 50 учесника, који су представљали више од 30 компанија из 16 земаља, окупило се у седишту Међународне железничке уније (**UIC**) у Паризу, 14. маја 2025. године, како би разговарали о резултатима пројекта **IMPRESS** (Унапређење безбедности железнице кроз обуку за подизање свести). Двогодишњи пројекат је суфинансирала Европска унија, а координисало га је Одељење за безбедност **UIC**. Сprovedен је у сарадњи са службама за безбедност четири велике европске железничке компаније (из Италије, Холандије, Пољске и Белгије) и Немачким полицијским универзитетом.

Главни циљ пројекта је било побољшање заштите железничких станица и возова, развојем обука из области безбедности намењених лицима из железничког окружења која треба да реагују на лицу места („immediate responders“), као и развојем програма за подизање свести намењених свим заинтересованим странама. Представљени резултати пројекта укључују шест модула обука и материјал за подизање свести јавности.

Било је речи о методологији помоћу које су, из више извора, прикупљени подаци о потребама и условима у погледу обука. Подаци прикупљени од 18 железничких компанија из 14 земаља, преглед литературе и радионице за валидацију нацрта модула обука су омогућили пројектном тиму да идентификује теме које треба укључити у будуће обуке, као и циљне групе.

Током сесије о поукама размењена су искуства у имплементацији и процени пилот обука, приликом фазе тестирања. Кроз приступ који подразумева обуке за предаваче комбиноване са модулним материјалом који се може уређивати, запослени су могли да похађају сесије на својим матерњим

језицима, прилагођене њиховим локалном контексту, и тако стекну вредан увид у то како да идентификују и реагују на различите безбедносне претње. Приправници компанија партнера су учествовали у практичним вежбама симулирајући реалне сценарије како би тестирали стечено знање.

Резултати ће бити доступни у онлајн бази **UIC Rail Security Hub**, како би се повећала доступност и утицај у железничком сектору. Рад ће бити настављен у оквиру новог пројекта **CBRNe4rail**. На завршној конференцији учествовале су представнице Центра за међународне послове ИЖС.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/european-impress-project-final-conference-held-on-14-may-in-paris>

ОДРЖАН САСТАНАК СТРАТЕШКОГ САВЕТА RAILPOL-а

Састанак Стратешког савета Удружења железничке полиције **RAILPOL** одржан је од 4. до 5. јуна 2025, у Варшави у организацији Пољских железница. Овај састанак је симболично одржан у Варшави поводом председавања Пољске Саветом Европске уније. Шефови полиција из 19 различитих земаља окупили су се у циљу дискусије и размене искустава у железничком окружењу.

Представљене су презентације Европске агенције за граничну и обалску стражу (**FRONTEX**), пољске полиције, пољске граничне полиције, као и чувара безбедности Железница Пољске чији историјат оснивања сеже у 1919. годину. Током састанка, председавајући радних група изнели су ажуриране податке у вези достигнућа у раду група, као и циљевима који су предвиђени за реализацију у наредном периоду. На крају састанка, присутни делегати су пожелели добродошлицу хрватској полицији као новом члану удружења **RAILPOL**. Вест о састанку пренео је *John Laene*, генерални директор удружења **RAILPOL**, на свом **LinkedIn** профилу. Подсећања ради, српска полиција је овој организацији приступила 2018. године.

ОДРЖАН САСТАНАК CER РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

Састанак Радне групе директора за људске ресурсе је одржан 23. маја, у просторијама националног диспечерског центра Ирских железница. У фокусу састанка су били кључни аспекти људских ресурса, при чему је одржана и стратешка дискусија о будућности железничког сектора. Састанак је започет презентацијом коју је одржао представник Ирских железница, поделивши информације о пројектима који су у току, као и о предстојећим пројектима у ирском железничком сектору.

Затим је било речи о новитетима у погледу *Директиве о машиновођама 2007/59/ЕС*. Истакнута је потреба за израдом вишејезичног речника специфичног за железницу. Циљ овог предлога је да се употребом техничког језика специфичног за железнички сектор побољша

безбедност комуникације и ефикасност широм различитих европских региона. Такође је покренута дискусија о евиденцији радног времена и одмора машиновођа, при чему је **CER** истакао значај одржавања јединственог става у дискусији са синдикатима.

Овом приликом су одржане и две презентације од стране представника Европске фондације за унапређење услова живота и услова рада - **Eurofound**. Представници су говорили о улози вештачке интелигенције у трансформацији радних места. Сматра се да вештачка интелигенција може пружити прилику запосленима да пажњу посвете задацима и пословима већег значаја, чиме би се побољшали продуктивност и квалитет радних места. Међутим, скренута је пажња и на забринутост у контексту губитка посла. Поред тога, представници **CER**-а су презентовали новитете у вези са Пројектом имплементације Споразума *Жене на железници*, при чему је пажња посебно усмерена на значај родне равноправности у железничком сектору. Овај Споразум су потписали **CER** и **ETF** 2021. године, са циљем да се повећа заступљеност жена у железничкој индустрији у којој жене тренутно чине мање од 20% радне снаге. У оквиру ове теме, изнете су и информације о предстојећој додели награде *Жене на железници* која ће се одржати у октобру, у Кракову.

Састанак је завршен информацијама о новитетима у вези са две иницијативе, *Планом Европске комисије за квалитетна радна места* и *Унијом за вештине*. Посебно је наглашен значај *Плана ЕК*, чији се циљеви односе на побољшање услова рада широм ЕУ. У оквиру иницијативе *Унија за вештине* се промовишу улагања у доквалификавање и преквалификавање радне снаге, посебно у светлу изазова са којима се транспортни сектор суочава, а који се јављају са аутоматизацијом и дигитализацијом.

Извор: <https://cer.be/>

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (СЕР), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖАН САСТАНАК UIC ПРИПРЕМНЕ РАДНЕ ГРУПЕ У ПАРИЗУ

Састанак UIC Припремне групе за Генералну скупштину одржан је 13. маја 2025. године у Паризу. Састанку је председавао Франсоа Давен, генерални директор Међународне железничке уније (UIC). У оквиру планираних тачака дневног реда направљен је пресек стања везан за чланарине, приходе, расходе, али и претходне прогнозе истих, као и трогодишњи план пословања од 2023. до 2025. године. Направљен је и осврт на активности свих 6 UIC специјалних група.

Представљен је Програм рада за период 2026-2028., као и UIC акциони план за исти период у оквиру кога ће се, између осталог, UIC фокусирати на оперативни развој, што подразумева:

Предвиђање будућих трендова у иновацијама за подршку члановима заједничким решењима, подржавање глобалног оживљавања железнице, побољшано финансијско извештавање и креирање кључних показатеља перформанси, развијање глобалних стандарда за железницу, јачање регионалних пројеката и друго.

Након тога, представљено је 6 кључних стратешких фокуса за период 2026-2028.

1. Залагање за промену транспортне парадигме
2. Подршка оживљавању железнице широм света
3. Обезбеђивање глобалних стандарда за железницу
4. Остваривање кључних оперативних развоја
5. Развијање Центра за пружање услуга за железницу
6. Ангажовање, ефикасност и одговорност,

приликом чега је Припремна група препоручила Генералној скупштини да подржи кључне области фокуса за UIC програм рада 2026-2028. и да се узме у обзир чињеница да UIC успешно спроводи своје главне области фокуса за програм рада 2023-2025. На крају састанка присутни су обавештени о новим чланствима и најављени су састанци који предстоје. На састанку су у име ИЖС присуствовале представнице Центра за међународне послове.

ОДРЖАН ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК CER РАДНИХ ГРУПА ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Заједнички састанак радних група за економију и животну средину Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (**CER**), одржан је 15. маја 2025. године у онлајн формату. Теме о којима се дискутовало су биле истраживачког и законодавног карактера. Дат је увид у студију о екстерним трошковима која наглашава предности железничког робног саобраћаја у односу на друмски. Студија је показала смањење трошкова, повећање угљеничне и енергетске ефикасности, као и утицај мера за даље повећавање удела превоза робе железницом на тржишту. Затим се дискутовало о Студији о укупном економском утицају и Студији о постизању нето нулте емисије гасова у транспортној логистици (према којима се предвиђа смањење свих емисија гасова са ефектом стаклене баште за 60 одсто до 2030. године).

Говорило се и о ценама електричне енергије, Директиви ЕУ о систему за трговање емисијама гасова, Социјалном фонду за климатску политику, као и о законодавним питањима у вези буке. Европска комисија тренутно ради на припреми техничког документа који ће помоћи надлежним органима у припреми њихових Акционих планова за заштиту од буке, што је прописано Директивом о буци у животној средини 2002/49/ЕС. Покренута је посебна онлајн анкета, како би се прикупила мишљења о искуствима и перспективама у припреми Акционих планова за заштиту од буке. Учешће у поменутој анкети узело је и Одељене за заштиту животне ИЖС на молбу Сектора за буку и вибрације Међународне железничке уније (**UIC**). На састанку је у име ИЖС учествовала представница Центра за међународне послове.

ОДРЖАНИ РЕДОВНИ САСТАНЦИ У ОКВИРУ UIC ПРОЈЕКТА NOVITA

Редован дводневни састанак у оквиру **UIC** пројекта **NOVITA** одржан је у Прагу у седишту Чешких железница, 3. и 4. јуна ове године. Имајући у виду да су управљачи железничке инфраструктуре пред законом одговорни за емитовање буке која проистиче из одвијања железничког саобраћаја, Одељење за заштиту животне средине **ИЖС** наставило је учешће у **UIC** пројекту **NOVITA** (техничка решења за буку и вибрације) на препоруку Центра за међународне послове.

Првог дана је заседала Радна група за емисију буке, а другог Радна група за вибрације. Састанак је почео гласањем за ново руководство и нову организацију рада у оквиру поменутог пројекта. Затим је уследило ажурирање вести о развоју нових пројеката **ACORD** и **LOWNOISEPAD**, активностима чланова по питању мерења буке и вибрација, као и спровођењу адекватних мера за њихово ублажавање. Дискусија се наставила о ревизији документа Агенције Европске уније за железнице (**Noise TSI**), чијом изменом се планира додавање термина вибрације, што може имати за последицу обавезу управљача железничком инфраструктуром да примењују мере против вибрација. Говорило се о активностима у вези **ISO** стандарда, као и представљању норвешког

стандарда за предвидљивост вибрација. Састанку су присуствовали представници 21 железничке компаније и управљача железничке инфраструктуре. Одржано је око 15 презентација, међу којима је и презентација Инфраструктуре железнице Србије по питању ревизије Стратешке карте буке и ревизије Акционог плана за заштиту од буке, као и постигнутих резултата поводом мера примењених на терену. На састанку је изгласана одлука да се из буџета пројекта **NOVITA** доделе финансијска средства железницама Чешке и Аустрије за мерење емисије буке која долази од паркираних возова. На састанку су у име ИЖС учествовали представници Одељења за заштиту животне средине и Центра за међународне послове.

ОДРЖАН САСТАНАК UIC ГРУПЕ ЗА ТЕРМИНОЛОГИЈУ

Након вишегодишње паузе и промена у организационој структури, **UIC** је поново покренуо активности Групе за терминологију. Група се сада налази у оквиру **UIC** Јединице за стандардизацију како би се остварила ближа сарадња између терминолога задужених за превођење железничке терминологије и самих експерата који се баве израдом прописа. Састанку је присуствовало 20 представника железничких компанија из различитих европских земаља, као и из Јапана.

У уводном делу састанка одржана је кратка презентација о историјату групе, као и речника железничке терминологије (**RailLexic**). Такође је дискутовано о будућим областима сарадње у циљу превођења најновије железничке терминологије на различите језике. Већина учесника састанка изјаснила се да су им интересантне области Европског система за управљање железничким саобраћајем (**ERTMS**) и дигиталног аутоматског квачила (**DAC**). Подсећања ради, **UIC** група за терминологију се бави превођењем и стандардизацијом железничке терминологије, као и ажурирањем речника железничке терминологије (**RailLexic**). На састанку је у име ИЖС учествовала представница Центра за међународне послове.